

Снежана Б. ПАРАВИЊА ШКРБИЋ *
Основна школа „Бранко Радичевић”
Београд (Земун)

УДК 821.09-344 Олујић Г.
- стручни рад –
DOI 10.5937/gufv2502511P

ПРИМЕНА СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА У ОБРАДИ БАЈКЕ СТАКЛАРЕВА ЉУБАВ ГРОЗДАНЕ ОЛУЈИЋ

Сажетак: *Примена стандарда образовних постигнућа представља један од механизма за унапређивање квалитета образовног система у Србији. Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и васпитања установљен је у децембру 2024. године и представљаће полазиште на основу ког ће бити израђен нови програм наставе и учења. Како би се остварили стандарди који су установљени по општој предметној компетенцији разложеној на ниво знања, разумевања и примене, потребно је да наставници одреде ка којим постигнућима се тежи и које ће се специфичне предметне компетенције развијати приликом реализације сваке конкретне наставне јединице. У раду се разматрају могућности примене стандарда образовних постигнућа приликом откривања елемената бајке на примеру ауторске бајке Гроздане Олујић „Стакларева љубав”. Издвојени су исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса обавезног образовања описани у Правилнику о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и васпитања, које можемо развијати приликом реализације наставног процеса на примеру ове бајке. У закључном делу су сагледане могућности провере остварености исхода након примене стандарда образовних постигнућа.*

Кључне речи: *стандарди образовних постигнућа, исходи образовног циклуса, компетенције, бајка.*

Увод

Програми наставе и учења су оријентисани на циљеве, исходе и развој компетенција. У складу са Стратегијом развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године (Службени гласник РС, број 63/21), важно је имати прописано на које начине је могуће интегрисати опште и међупредметне компетенције у наставни предмет.

* paravinja.snezana@gmail.com

„Основно образовање и васпитање има функцију да обезбеди базично/основно квалитетно образовање за све, остваривањем општих принципа, циљева и исхода образовања и васпитања и да омогући развијање кључних компетенција за целоживотно учење – функционална знања и вештине, мотивација за учење, ставови и вредности неопходни за формирање националног и културног идентитета, уз уважавање специфичности мултикултуралне средине, неопходни су за активан и конструктиван живот у савременом друштву” (СРОВРС, 2021).

Четврти циљ Агенде одрживог развоја до 2030. године обухвата обезбеђивање и квалитетног образовања усмереног на промовисање могућности целоживотног учења (*Циљеви одрживог развоја*).

Како би наставници могли да припреме ученике да успешно савладају предстојеће изазове, потребно је да прате могућности осавремењивања приступа планирању и програмирању, као и промене настале у образовном систему како би унапређивали наставни процес. „Због велике улоге и значаја наставника у образовно-васпитном процесу, ништа се не сме препустити инерцији, механичком понављању, рутини, него се мора приступити активној улози у креирању, осмишљавању и реализацији обраде лектуре, укључивши бајке и остале садржаје” (Петрески, 2017: 142). У раду ћемо се бавити могућностима примене нивоа стандарда образовних постигнућа и издвојити исходе образовног циклуса које можемо остваривати приликом обраде бајке.

Стандарди образовних постигнућа

Стандарди образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и васпитања установљени су по општој предметној компетенцији (ОПК), која је разложена на:

- специфичну предметну компетенцију 1 (СПК 1), која представља ниво знања;
- специфичну предметну компетенцију 2 (СПК 2), која представља ниво разумевања;
- специфичну предметну компетенцију 3 (СПК 3), која представља ниво примене.

Приликом креирања специфичних предметних компетенција примењена је Блумова таксономија, класификација нивоа учења, како би се обликовао наставни процес којим се ученици подстичу на дубље размишљање и како би се достигли виши нивои когнитивног учења. Формирани су на три нивоа постигнућа: основни, средњи и напредни. Стандарди образовних постигнућа су усмерени на развијање општих међупредметних компетенција које се заснивају на кључним компетенцијама. Кључне компетенције представљају промену фокуса образовања ка стицању функционалних знања, вештина и ставова како би се ученици оспособили за флексибилност у глобалној економији и прилагодљивост убрзаним променама.

„Данас је младима потребан широк спектар компетенција да би пронашли испуњавајући посао и постали независни, ангажовани грађани. Повећање нивоа кључних компетенција се налази у сржи европског образовног простора који градимо заједно са државама чланицама – простора у коме сви млади људи треба да добију најбоље образовање и обуку, без обзира на њихово порекло. Наше знање, вештине и ставови главни су фактор у јачању иновационих капацитета, продуктивности и конкурентности ЕУ” (Кључне компетенције, 2019: 3).

Стандарди показују меру остварености исхода образовања, односно дефинишу нивое на којима се исходи реализују. Исходи учења се остварују кроз развој кључних и међупредметних компетенција, који представљају показатеље за добијање повратне информације о успешности остваривања наставног процеса на крају циклуса основног образовања. У раду ћемо сагледавати стандарде образовних постигнућа које можемо примењивати приликом анализе уметничке бајке.

Дефинисање бајке

Сва сврсисходна размишљања о овој књижевној врсти је немогуће навести, зато ћемо изнети само део. Приликом дефинисања појма бајке, најчешће коришћени термин је *чудесна*. Ново Вуковић приликом дефинисања бајке указује да се бајка „означава као чудесна прича” (Вуковић, 1996: 163). Зорана Опачић истиче да „бајка представља жанр који се у свим културама јавља са великим степеном правилности у тематско-мотивском и обликовном смислу” (Опачић, 2011: 9). Љиљана Пешикан Љуштановић користи одређење усмене бајке које је највећим делом изведено према студијама Владимира Ј. Пропа. У складу са тиме, усмену бајку дефинише као причу „у којој се збивања нижу хронолошки уобличена, према устаљеним композиционим обрасцима, а карактерише је елемент чудесног” (Пешикан Љуштановић, 2007: 36).

„Ауторска бајка обухвата често најразличитија дела: од бајки које су структуром, тематски и семантички тако чврсто везане за усмену бајку да трајно отворено остаје питање њихове припадности, преко бајки насталих под утицајем народног стваралаштва, до прича које су аутопоетички именоване бајкама или имају неке елементе бајке, али су по низу својства ближе фантастичној приповеци, симболичко-алегоријској прози, или су обликоване аналогно усменом предању, па чак и до категорије романа означене жанровском одредницом роман-бајка” (Пешикан Љуштановић, 2007: 49).

Нада Тодоров на основу спроведеног истраживања о интересовањима ученика за бајку у старијим разредима првог циклуса образовања ученика истиче да је морална и социјална основа бајке „откриће за децу, она их упућује да проналазе нове вредности овога дела, а драматични свет реалности и чудесног отварају нове странице сазнања” (Тодоров, 2006: 26). Детаљно разматрање дефинисања бајке и истицање њених основних

жанровских особености у првом циклусу основног образовања проналази-мо у *Теорији књижевности у разредној настави* Валерије Јанићијевић (2016: 240–259).

У усменим бајкама су време и простор неодређени, јунаци су типизирани, неименовани или одређени преко својих својстава. У ауторским бајкама време и простор су конкретизовани, нема понављања епизода. „Ликови ауторске бајке могу бити именовани аналогно ликовима усмене бајке, полом, узрастом, социјалним статусом или занимањем, али чешће носе ретка, необична симболична имена, или имена из домена националне историје, историјског предања или епске традиције” (Пешикан Љуштановић, 2007: 51). У усменим бајкама је изостављена психолошка анализа ликова, они се мењају споља кроз социјални статус или изглед, а у ауторским бајкама јунаци доживљавају унутрашњи преображај.

Литература о овој књижевној врсти је обимна. Један део истраживача истиче да су битни садржајни елементи бајке, а други наглашавају формалне елементе. „Ова књижевна врста изузетно је значајна за правилан развој личности деце, што иницира потребу да се кроз одговарајуће методске поступке и приступе обезбеди њена правилна рецепција, односно потпуно разумевање и емоционални доживљај” (Тасић Митић, 2020: 49).

Бајке Гроздане Олујић су тематски блиске савременим проблемима одрастања, ослањају се на изобиље наших народних бајки, али младе читаоце усмеравају како да савладавају савремене изазове. „Дечје искуство постаје богатије за бајковити свет Гроздане Олујић, која их упућује на то да увек владају свевремене вредности” (Цветановић, 2010: 222). Њени ликови могу бити обични људи у окружењу, деца или предмети који оживљавају проживљавајући унутрашње борбе у мислима и осећањима. Жанровска флуентност ауторских бајки Гроздане Олујић огледа се у повезивању њених бајки са различитим жанровима, са реалистичном прозом, поезијом, филозофском параболом, митом и легендом. Међу бајкама ове списатељице у обавезној школској лектури за ученике првог циклуса основног образовања и васпитања су „Шаренорепа”, у другом разреду, и „Стакларева љубав”, у четвртном разреду. У раду са ученицима другог разреда је програмски предвиђено да ученици препознају и разликују књижевну врсту без увођења дефиниција књижевнотеоријског појма, а у четвртном разреду се појам развија кроз његово описно образлагање и уочавање његове улоге у књижевноуметничком тексту.

Примена нивоа стандарда образовних постигнућа на примеру бајке *Стакларева љубав*

У оквиру опште предметне компетенције (ОПК) описане у Правилнику о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса

основног образовања и за крај основног образовања, на примеру бајке *Стакларева љубав* ученици „читају естетски вредне текстове српске и књижевности за децу [...] у складу са узрастом и интересовањима”.

Општа предметна компетенција (ОПК) је разложена на специфичне предметне компетенције на основном нивоу које ћемо операционализовати на примеру обраде ауторске бајке *Стакларева љубав*:

– Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) представља ниво знања. На овом нивоу ученици читају са разумевањем уметничку бајку и препознају формалне одлике уметничке бајке;

– Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) представља ниво разумевања. Ученици се упознају са одликама бајке *Стакларева љубав* и одговарају на питања о утисцима, ликовима, догађајима, месту и времену радње у бајци;

– Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) представља ниво примене. Ученици доносе директне закључке, износе своје ставове о бајци *Стакларева љубав* и повезују са личним искуствима.

Стандарди образовних постигнућа су усмерени на развијање међупредметних компетенција и зато ћемо сагледати путем којих активности можемо развијати опште међупредметне компетенције на примеру бајке *Стакларева љубав*:

1) компетенција за учење – развијањем истрајности и мотивације ученика приликом анализе бајке;

2) одговорно учешће у демократском друштву – вођеним откривањем бајке доћи до закључака којима се промовишу позитивни ставови према поштовању људских права и слободе избора занимања у овој бајци;

3) естетичка компетенција – развијањем креативности и стваралачких способности, илустровањем текстова;

4) комуникација – изражавањем властитих ставова о прочитаној бајци;

5) одговоран однос према околини – развијањем свести о одговорности човека за стање животне средине и природе кроз стицање знања о важности рециклаже стакла;

6) одговоран однос према здрављу – развијањем свести о животним навикама, упорности и истрајности које доводе до јачања организма;

7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву – учешћем у пројектима који се односе на избор будућег занимања;

8) рад са подацима и информацијама – навођењем извора и аутора;

9) решавање проблема – решавањем проблемских питања о унутрашњој снази и упорности којом је јунак ове бајке победио своју слабост. У *Методици наставе* Стане Смиљковић и Миомира Милинковића (2010: 320) истакнуто је шест проблемских подручја која можемо проучавати у оквиру ове бајке:

а) *Није то посао за тебе, синко!*

б) *Кад би ми се, макар на тренутак, указао!*

в) Ко је још видео стакло које корача или говори?

г) Ја ћу бити видљива само за тебе...

д) Љубав је крхкија од стакла.

ђ) И он поверова да је све био само сан.

10) сарадња – учешћем у стваралачким активностима које настају поводом књижевног дела: сценски наступ, драмска игра, луткарска игра, драмски дијалози;

11) дигитална компетенција – решавањем различитих ребуса, игара речи и укрштеница креираних путем дигиталних алата.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) се на нивоима знања (СПК 1), разумевања (СПК 2) и примене (СПК 3) преплићу да би се омогућило да ученик размишља о тексту на дубљем, смисленом нивоу, да повезује и тумачи чињенице примењујући их у новим ситуацијама. На нивоу знања ученици исказују чињенице, појмове и дефиниције, а затим их на нивоу разумевања тумаче и објашњавају да би их на нивоу примене користили у новој ситуацији. Остваривањем једног исхода ученик се вођеним питањима и активностима усмерава ка вишим когнитивним нивоима.

Издвојићемо исходе образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса обавезног образовања описане у Правилнику о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања, које можемо развијати током реализације наставног процеса са ученицима четвртог разреда основне школе на примеру бајке *Стакларева љубав* Гроздане Олујић и предложимо активности којима је то могуће реализовати кроз руковођено откривање елемената бајке, хеуристички разговор о делу и аналитичко-синтетичко тумачење дела.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса обавезног образовања

Основни ниво

СПК 1

Ученици:

– *СПП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту.*

Ученике питати да дефинишу шта је бајка, а затим да повежу на основу чега процењују да је овај текст бајка. Утврђују да је *Стакларева љубав* Гроздане Олујић бајка јер садржи елементе чудесног, дечак добија помоћ од чудесног бића. На основу претходних знања препознају да је у питању уметничка бајка јер је њен аутор познат.

Питати ученике који се ликови помињу у овој бајци и која су њихова имена. Ученици ће издвојити да су ликови у овој бајци дечак, отац, мајка и Светлоока (чудесан лик у улози помагача). Можемо уочити сличност са народним бајкама. Подстицати ученике да уоче да су ликови у

бајкама типски и неодређени, а у ауторским бајкама се чешће срећу симболична и необична имена.

Поставити питања: Да ли можете да одредите време у којем се бајка одвија? Зашто?

СПК 2

Ученици:

– *СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења.*

Ученицима поставити питања на основу којих ће изражавати властите ставове: Да ли вам се допала бајка? Који део бајке вам се допао? Зашто? Како је дечак заволео стакларски занат? Како се осећао када га је отац одвраћао од бављена тим занатом? Почетак бајке можемо сагледати у складу са Проповом типологијом функција: функција I, дете има недостатак „прозрачан и танак”. Ученике питати да опишу како је дечак изгледао.

Настављамо са анализом ликова приликом примене знања о ликовима: Како су на њега утицале приче старих стаклара? Када се појављује Светлоока? На који начин је Светлоока помогла дечаку? На који начин је дечак стекао помоћника? Можемо уочити Пропову функција XIV, „стицање чаробног помоћника”, појављивање Сетлооке из меха након што је дечак уложио изузетан труд.

Можемо ли да одредимо време и место у овој бајци? У овој бајци радња се одвија у амбијенту радионице за производњу стаклених производа, а време је приказано реалативно неодређено. Какви су време и место у народним бајкама? Навести ученике да уоче сличност са народним бајкама, да простор и време нису строго дефинисани.

СПК 3

Ученици:

– *СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; повезују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје поступке; развијају отпорност и самопоуздање.*

Шта би се десило да је дечак послушао оца и одустао од стакларског заната? Које особине су дечака довеле до савладавања препрека? Какав савет бисте ви дали овоме дечаку? Потребно је да наставник подстакне ученике да износе властите ставове повезујући текст са свакодневним животом.

Средњи ниво

СПК 1

Ученици:

– *СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржинске елементе књижевноредовног текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место...).*

На средњем нивоу настављамо са опширнијим одређивањем ликова. У овом узрасту очекујемо да ће ученици уочити да је главни лик слабаши дечак, а споредни ликови су Светлоока, стаклена девојчица, дечаков отац и дечакова мајка.

Полазимо од онога што је ученицима познато што представља СПК 1 како бисмо одредили тему и у оквиру СПК 2 ученике навели на тумачење исте. Одређују тему вођеним откривањем кроз следећа питања: Објасните зашто се ова бајка зове „Стакларева љубав”. Шта је дечак волео или кога је волео?

СПК 2

Ученици:

– *СПП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; одређују тему.*

Настављамо са руковођеним откривањем теме бајке и њеним разумевањем: Шта нам назив ове бајке открива? Како бисмо могли да одредимо тему бајке? Очекујемо да ће ученици успешно одредити тему кроз упоређивање назива бајке и њеног садржаја и доћи до тога да је тема: Љубав коју дечак развија према стакларском занату и према Светлоокој. Љубав је као мотив пренета на унутрашњи план.

Однос између дечака и оца анализирамо кроз следећа питања: Какав је утицај отац имао на дечака? Шта је дечак заволео гледајући оца? Како је отац реаговао када је сазнао да дечак жели да се бави стакларским занатом? (очекујемо да ученици уоче да је дечак гледајући оца заволео стакларски занат, али да је очева подршка изостала).

Однос дечака и Светлооке анализирати кроз упоређивање промена које су се десиле дечаку од како се она појавила у његовоме животу. Како се дечак понашао када је Светлоока била са њиме? Какве сте промене могли да уочите? Зашто су се те промене догодиле? Усмерити ученике да објасне која осећања су се развијала у њему.

СПК 3

Ученици:

– *СПП.ОО1.С.3.8. Формирају етичке и естетско-емоционалне вредности, развијају емпатију.*

С циљем развоја емпатије поставити ученицима следећа питања: Зашто је дечак гурнуо Светлооку? Шта се тада догодило? Како се она осећала? Како се он осећао након тог поступка? Како је дечак могао другачије да поступи? (очекујемо да ће ученици моћи да изведу закључак да је потребно да водимо рачуна да не повредимо људе које волимо када смо љути или нерасположени).

Напредни ниво

СПК 1

Ученици:

– *СПП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегришу догађаје, поступке, особине, главне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевноуметничком тексту.*

Психолошка, унутрашња мотивација је карактеристична за уметничке бајке. Развој главног лика ученици могу препознати кроз уочавање промена које су настале као исход упорности и развоја самопоуздања. Ученике подстаћи да наброје особине које је исказао главни лик на почетку бајке, а затим након упознавања са Светлооком, чудесним ликом у улози помагача.

СПК 2

Ученици:

– *СПП.ОО1.Н.2.4. Уочавају сложеност ликова и узрочно-последичне везе међу догађајима, изводе закључке о догађајима, намерама, поступцима и осећањима ликова, објашњавају чиме су мотивисани поступци и осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста.*

Наставник наводи ученике да објасне како се развијао лик и какве је промене његова мајка учила и шта је довело до тога: „Насмејани младић њен вечно уплашени син”. Ученици могу да закључе да је телесна слабост дечака побеђена његовом упорношћу и истрајношћу. Очекујемо да ученици уоче да је упорношћу и уз помоћ Светлооке дечак развио самопоуздање. „Унутарњом снагом и упорношћу, и уз неверицу окружења, јунаци побеђују своју слабост и доказују да су чак и спретнији од осталих људи: слабаши дечак из стакларске породице постаје чувени стаклар” (Опачић, 2011: 385). Јунак сазрева психолошки, након упорности и залагања, упркос очевој неверици и спутавању. „На препрекама дете се учи да савлађује хридине живљења, стиче снагу и искуство, стиче навику да се бори, да се не предаје” (Јекнић, 1998: 9).

Однос дечака и Светлооке анализирати кроз уочавање преображаја који указује да дечак није све време позитиван лик јер показује своју негативну страну у моменту када разбија Светлооку. Упоредити и однос са ликовима у народним бајкама који су позитивни или негативни, а у ауторским бајкама позитивни ликови могу показати и своју другу страну.

Можемо уочити Пропову функцију ХХ, „повратак јунака у свакидашњицу у којој мисли да је све што се догодило био само сан” (Проп, 1982: 62). Ученицима постаљамо питања: Како се дечак понашао када је нестала стаклена девојчица? Зашто је поверовао да то све само сан? У завршном делу бајке јунак се, размишљајући о своме необичном искуству, пита да ли је то био само сан, а повратак из имагинарног се „догађа одједном, на исте начине као и долазак” (Проп, 1982: 62). „Мотив ’преношења’ контакта са магијским бићима са генерације на генерацију [...] карактеристичан је за бајке: примењен је и у бајци *Стакларева љубав*” (Опачић, 2011: 287). У тренутку када главни лик ове бајке у очима свога сина уочи исти радосни сјај, схвата да прича не престаје да се понавља. Ученицима постављамо питања: Шта је приметио стаклар у очима најмлађег сина? Шта је тада схватио?

СПК 3

Ученици:

– *СРП.ОО1.Н.3.4. Решавају проблеме, упоређују и образлажу догађаје кроз процену узрока и последица у свакодневном животу; формирају се као моралне личности које познају и негују општеприхваћене људске и друштвене вредности (Правилник о стандардима образовних постигнућа).*

Ученике подстаћи да објасне како се главни лик осећао када је угледао синовљев сјај у очима и његов први стаклени цвет и како су разумели да „прича не престаје да се понавља”.

У бајци *Стакларева љубав* феномен чудесног се појављује у виду стакленог лика Светлоооке сачињеног из мехура дечака стаклара. „Светлост као духовна категорија представља сталну преокупацију Г. Олујић” (Опачић, 2011: 416). Оливера Радуловић наводи да је светлост један од симбола „који доминирају у Новом Завету, а знаци су избављења” (Радуловић, 2003: 176). У свитање зоре, након тескобе, али и упорности, појављује се Светлоока у виду мотива светлости, која ће дечаку помоћи у његовом стваралаштву. Мотив светлости са ученицима повезујемо са изгледом Светлооке. Ученике усмеравамо да сами изведу закључак о њеном *прозрачном* и *блиставом* изгледу.

„Љубав је крхкија од стакла”, речи су које је у виду упозорења изговорила Светлоока. Ученике подстичемо да објасне како су разумели ово упозорење, да упореде са свакодневним животом и изведу закључак о томе каква је љубав и шта она не трпи. Очекујемо да ће ученици моћи да закључе да грубост и недостатак нежности доводе до нестанка љубави.

Закључак

Развијање компетенција ученика реализује се остваривањем исхода. У раду су издвојени исходи образовног циклуса које можемо остваривати приликом обраде уметничке бајке Гроздане Олујић *Стакларева љубав*. Специфичне предметне компетенције на нивоима знања, разумевања и примене конкретизоване су кроз активности које су предложене с циљем остваривања исхода наставе књижевности кроз уочавање елемената бајке, узрочно-последичног редоследа догађаја, узрока који су утицали на поступке јунака, тумачење тока радње, исказивање властитих ставова о поступцима ликова и њиховим особинама. На сваком од три нивоа постигнућа, основном, средњем и напредном, ученици су постепено, вођеним откривањем, усмеравани ка вишим когнитивним активностима. Препорука је да се на крају часа ученицима пружи повратна информација уз смернице о даљем напредовању кроз процес формативног оцењивања уз сагледавање степена остварености операционализованих исхода.

Извори

Станковић Шошо, Н. и С. Чабрић (2023). *Бескрајне речи. Читанка за српски језик 4*. Нови Логос.

Литература

- Јанићијевић, В. (2016). *Теорија књижевности у разредној настави*. Београд: Учитељски факултет.
- Јекнић, Д. (1998). *Српска књижевности за децу: историјски преглед*, 2. Београд: МАК, Чигоја.
- Кључне компетенције за целоживотно учење. European Commission. <https://kvalitetnoucenje.org.rs/wp-content/uploads/2023/04/kljucne-kompetencije-za-celozivotno-ucenje-1.pdf>
- Опачић, З. (2011). *Поетика бајке Гроздане Олујић*. Београд: Учитељски факултет.
- Петрески, Х. (2017). „Иновативни приступ лектури на примерима српске и македонске ауторске бајке – компаративна анализа“. *Годишњак Педагошког факултета у Врању*, 8 (2), 141–149.
- Пешикан Љуштановић, Љ. (2007). „Усмена и ауторска бајка у настави. *Унапређивање наставе српског језика и књижевности*“, Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 36–58.
- Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања. *Службени гласник РС*, број 104 од 25. децембра 2024.
- Проп, В. (1982). *Морфологија бајке*. Београд: Просвета.
- Радуловић, О. (2003). *Лист небеске књиге. Библијски подтекст српске прозе 20. века*. Нови Сад: Змај.
- Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године. *Службени гласник РС*, број 63/2021. Доступно на: http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2021_06/SG_063_2021_001.htm
- Тасић Митић, И. (2020). „Савремени методички приступ обради бајке у млађим разредима основне школе“. *Годишњак Педагошког факултета у Врању*, 11 (2), 43–50.
- Тодоров, Н. (2006). *Ученици и бајке*. Сомбор: Универзитет у Новом Саду, Педагошки факултет у Сомбору.
- Цветановић, З. (2010). „Методички план за обраду бајке *Стакларева љубав Гроздане Олујић*“. У: *Бунтовници и сањари, књижевно дело Гроздане Олујић*, Београд: Учитељски факултет, 219–229.
- Циљеви одрживог развоја. *УН Агенде 2030. године*. Доступно на: <https://serbia.un.org/sr/sdgs>.

THE IMPLEMENTATION OF EDUCATIONAL ACHIEVEMENT
STANDARDS IN THE ANALYSIS OF THE FAIRY TALE STAKLAREVA
LJUBAV ('THE GLASSMAKER'S LOVE') BY GROZDANA OLUJIC

Abstract: *The implementation of educational achievement standards represents one of the mechanisms for improving the educational system quality in Serbia. Regulations on standards of educational achievement for the completion of the first cycle of Primary education¹ was established in Decembre 2024 and it will represent the basis on which the new curriculum for teaching and learning will be developed. In order to fulfill the standards that were established according to the general subject competence divided into levels of knowledge, understanding and implementation, teachers need to determine which achievement are to be persuaded and which specific subject competences will be developed during the implementation of each individual teaching unit. The paper examines the possibilities of applying educational achievements standards in identifying the elements of the fairy tale 'The Glassmaker's love' by Grozdana Olujić. The learning outcomes of the educational cycle (LOC) for the end of the first cycle of Primary education, as described in Regulations on standards of educational achievement, have been identified. They can be developed during the implementation of the teaching process, using this fairy tale as an example. In the concluding section, the possibilities for verifying the achievement of learning outcomes after the application of educational achievement standards are considered.*

Keywords: *educational achievement standards, learning outcomes, competences, fairy tale.*

¹ Regulations on standards of educational achievement for the completion of the first cycle of Primary education and for the full completion of Primary education. 'Official Gazette of the Republic of Serbia' no 104 of 25, December 2024.

Примљено: 12. 8. 2025. године.

Одобрено за штампу: 15. 10. 2025. године.